

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2305/2021
19.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Жигић, адвокат из ..., против тужене "Бачка" д.о.о. Чонопља, чији је пуномоћник Драган Зарић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3036/20 од 18.11.2020. године, на седници одржаној 19.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3036/20 од 18.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 810/19 од 10.07.2020. године, тужбени захтев је усвојен и поништено решење бр. ... од 17.11.2016. године, којим је запосленом АА, четврти степен стручне спреме, радник ..., отказан уговор о раду бр. ... од 01.08.2010. године, са изменама, сходно Анексу бр. .../... од 21.06.2016. године, а да му радни однос престаје због непоштовања дисциплине прописане актом послодавца и таквог понашања услед којег не може да настави рад код послодавца, као и да АА престаје радни однос од 17.11.2016. године, односно даном доношења наведеног решења. Обавезана је тужена да тужиоца врати на рад у складу са стручном спремом и радним способностима. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 187.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3036/20 од 18.11.2020. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен захтев тужиоца за поништај решења тужене бр. ... од 17.11.2016. године, као и захтев тужиоца за враћање на рад, док је укинута наведена пресуда у делу одлуке којим је обавезана тужена да тужиоца распореди у складу са стручном спремом и радним способностима и тужба у том делу одбачена. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка, тако што је одбијен

захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 187.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате и обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 201.750,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда из одредбе члана 374. став 1. ЗПП, учињених у поступку пред другостепеним судом, на које се неосновано указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ... са ... степеном стручне спреме који је раније на основу правоснажне пресуде враћен на рад код туженог. Дана 30.06.2016. године понуђен му је Анекс уговора о раду бр. ... од 21.06.2016. године, са саопштењем претпостављених да га потпише, јер ће у супротном добити отказ. Тужилац је тражио да изађе са посла на пола сата ради консултације са адвокатом пре него што потпише понуђени анекс, међутим, одобрење није добио. Тужилац је обавестио портира да мора да оде са посла код адвоката, након чега је портир телефонским путем контактирао руководиоца ББ и упознао га са наведеним, који је рекао да тужилац не може да напусти радно место до краја радног времена. Упркос забрани тужилац је напустио радно место, изашао из круга послодавца у периоду од 11,47 до 12,47 часова. О наведеном је сачињен записник. Послодавац је дана 13.07.2016. године донео упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине код тужене - самовољног напуштања радног места пре истека радног времена, јер је и поред изричитог противљења руководиоца, тужилац напустио радно место ради одласка код адвоката. Понуђеним Анексом уговора о раду било је предвиђено да тужилац обавља послове радника ... са наведеним ближим описом послова. Наведене послове тужилац није обављао због свог здравственог стања, већ је само долазио на посао. Туженој није доставио медицинску документацију која би потврдила његове наводе у вези са здравственим стањем, али се обраћао претпостављенима, указујући им на своје здравствене проблеме и показујући им здравствени картон да је дијабетичар. Према периодичним прегледима Службе медицине рада тужилац је био способан за радника Тужена је 13.06.2016. године донела налог у вези обављања послова и норматив рада, којим је као радни задатак тужиоца предвиђено уклањање жичане оградe са дневном нормом која износи 35м жичане оградe и 20 бетонских стубова. Предвиђено је да се за сваког запосленог утврђује дневна норма на крају сваког радног дана и бележи од стране овлашћеног лица, те запослени пре почетка рада потписују за тај дан предвиђену норму. Сваки запослени је усмено упознат са садржином текста налога који је истакнут и на

огласној табли тужене. У време када му је понуђен анекс 30.06.2016. године, тужилац је боловао од шећерне болести, оштећења вида и проширених вена на ногама у одмаклој фази обољења на левој ноzi. Код тужиоца постоји бол и тежина у ногама и приликом обављања свакодневних активности. Тужилац би послове радника ... могао да ради уз ограничење да не стоји дуже на једном месту, да не диже терет тежи од 10 кг и да се не излаже екстремно високим спољним температурама од 30 и више степени. Послови који су дати тужиоцу налогом 13.06.2016. године, угрожавају његово здравствено стање, јер ценећи услове радног места и опис послова из налога које је тужилац требало да обави, те здравствено стање тужиоца, исти није био способан за тежак физички рад, није био способан за подизање и вучење терета, нити за послове који изискују дуготрајно стајање и ходање, и то због веома израженог синдрома проширених вена и лоше регулисане шећерне болести, није био способан за рад у условима температурних екстрема. Дана 22.08.2016. године тужена је обавестила тужиоца да постоје недостаци у његовом раду, јер не остварује предвиђену норму и резултате рада, дат му је рок од 4 дана да побољша свој рад. Дана 27.10.2016. године, с обзиром да тужилац није побољшао свој рад (одбио је да потпише налоге за обављање послова који су му дати и није остварио ништа од предвиђене норме у периоду 01.08.2016. године до 27.10.2016. године) тужена је донела упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине код послодавца и то неоправданог одбијања обављања послова и неизвршавања налога. Дана 17.11.2016. године тужена је на основу одредбе члана 179. став 3. тачка 1. и 8. Закона о раду и члана 50. став 3. тачка 1, 11. и 12. Правилника о раду донела решење о отказу уговора о раду због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и таквог понашања услед којег не може да настави рад код тужене и то због самовољног напуштања радног места пре истека радног места и неоправданог одбијања обављања послова и неизвршавања налога. У поступку је детаљно утврђена садржина решења о отказу уговора о раду од 17.11.2016. године и одредбе члана 50. Правилника о раду.

Полазећи од овако чињеничног стања, Врховни касациони суд је закључио да је другостепени суд правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 1. Закона о раду, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако неоправдано одбија да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом (тачка 1.) и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8.). Одредбом члана 50. став 3. Правилника о раду тужене прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако неоправдано одбије да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом (тачка 1.), ако самовољно напусти радно место пре истека радног времена без обавештавања порттира и надређеног, као и лица овлашћеног од стране директора (тачка 11.) и ако самовољно напусти радно место без одобрења овлашћеног лица од стране директора (тачка 12.).

Неосновани су ревизијски наводи којима се указује на здравствено стање тужиоца и оправдано одбијање обављања послова који су му задати, јер су и нижестепени судови правилно утврдили да је тужилац оправдано одбио да обавља радне задатке утврђене налогом. Међутим, за оправданост доношења решења о отказу довољно је да буде формиран само један отказни разлог који је прописан законом, а који је, супротно ревизијским наводима, наступио, јер је тужилац, и поред изричите забране овлашћеног лица да напусти радно место то и учинио ради одласка код адвоката у радно време, у трајању од сат времена, на који начин су се стекли услови за доношење оспореног решења. За постојање наведеног отказног разлога, поред утврђених радњи и повреде радне дисциплине и кривице запосленог, потребно је да послодавац спроведе законит поступак отказивања, у смислу члана 180. став 1. Закона о раду, којим је прописано да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 2. и 3. Закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

У конкретном случају, тужени је и у упозорењу и у наведеном решењу тачно навео у чему се састоје повреде које је учинио тужилац, и то повреда самовољног напуштања радног места без одобрења надређеног и поред изричитог противљења надређеног, као и повреда радне обавезе одбијања извршавања налога послодавца. Тужилац се изјаснио на примљена упозорења. Побујаном одлуком правилно је утврђено да је понашањем тужиоца и самовољним напуштањем радног места и поред изричите забране надређеног, о чему је постојала свест тужиоца о последицама његовог поступања, формиран отказни разлог прописан одредбом члана 179. став 3. тачка 12. Правилника о раду туженог, уз правилан закључак да такво поступање тужиоца није било оправдано јер консултација са адвокатом није била нужна и неодложна, с обзиром да је у понуди за закључење анекса уговора о раду наведено да је рок за изјашњење 8 дана, а и да је тужилац потписао наведени анекс, остављено му је законом прописано право да пред надлежним судом оспорава законитост тог анекса. По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд закључио да је за законито отказивање уговора о раду довољно да је запослени извршио макар једну радњу описану побујаним решењем, која представља отказни разлог у смислу непоштовања радних обавеза или радне дисциплине и која је, према општим актима послодавца, прописана као разлог за отказ, уз претходно поштовање законом прописане процедуре за отказ уговора о раду. У конкретном случају, тужилац је учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине-самовољно напуштање радног места пре истека радног времена, која му је оспореним решењем стављена на терет и образложена решењем, те су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права. Осталим наводима ревизије указује се и на другачије чињенично стање и изводи другачији чињенично-правни закључак, који наводи нису од утицаја на другачију одлуку у овој парници, с обзиром да је, и по оцени овог суда, правилно побујаном одлуком утврђено да постоје радње тужиоца којим је образован отказни разлог из члана 179. тачка 3. Закона о раду, због чега је спорно решење законито. Како је тужиоцу законито престао радни однос, тужени није у обавези да га врати на рад, јер нису испуњени услови прописани чланом 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић